

Vlaamse
Regering

Conceptnota invoering statiegeldsysteem in Vlaanderen

Commissie Leefmilieu 10 januari 2023

Inhoud

1. Situering
2. Inhoud: basisprincipes
3. Impact
4. Verder traject

1. Situering

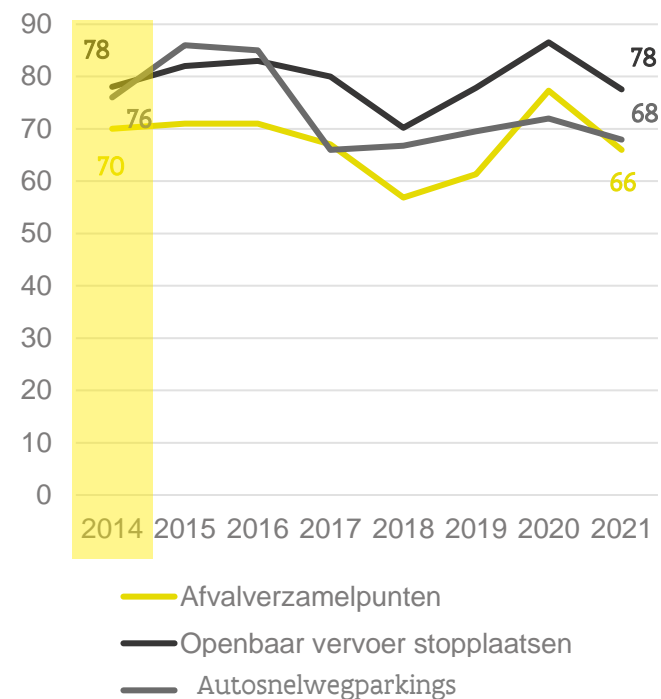
- ▶ Verpakkingsplan 2.0 - 2018
 - Context
 - × Evaluatie vervroegd naar 2022
 - × Hier focus op beleidsdoelstellingen zwerfvuil:
 - Netheidsindex
 - Hoeveelheid zwerfvuil

1. Situering: Netheidsindex 2021

Doelstelling 1:

Score van de Netheidsindex verbetert met min. 10% t.o.v. 2014 voor drie laagst-scorende doelplaatsen: afvalverzamelpunten, stopplaatsen openbaar vervoer, autosnelwegparkings

- ▶ In 2021 voor geen enkele doelplaats bereikt (i.t.t. 2020)
- ▶ *Stopplaatsen openbaar vervoer* blijft gelijk
- ▶ Lichte daling voor *afvalverzamelpunten* (- 6%, niet significant)
- ▶ *Autosnelwegparkings* scoren significant lager (-11%)

1. Situering: Netheidsindex 2021

Doelstelling 2:

Score van de Netheidsindex blijft gelijk of verbetert t.o.v. 2014 voor alle andere doelplaatsen

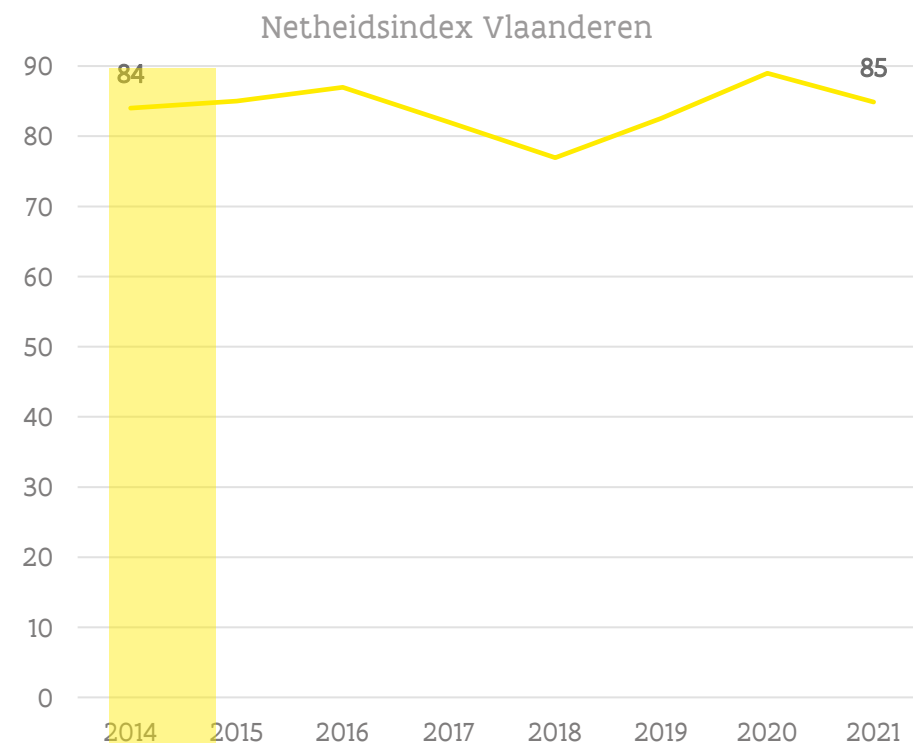
- ▶ **Alle andere doelplaatsen scoren niet-significant verschillend dan 2014**

1. Situering: Netheidsindex 2021

► Netheidsindex voor Vlaanderen

- Netheidsindex voor Vlaanderen (alle doelplaatsen) blijft nagenoeg gelijk t.o.v. 2014
- geen specifieke doelstelling aan gekoppeld

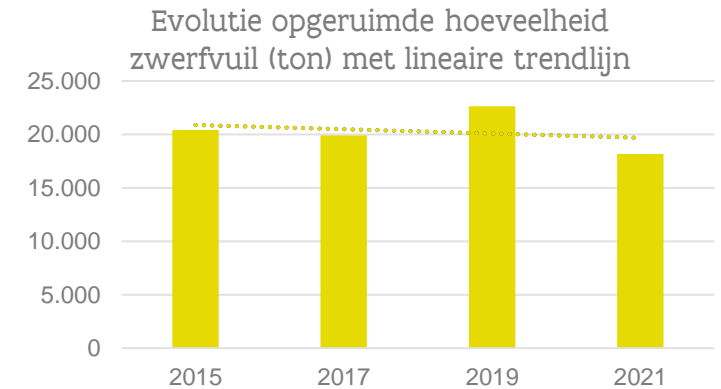

1. Situering: opgeruimde hoeveelheid zwerfvuil in 2021

Doelstelling:

De totale hoeveelheid zwerfvuil op de grond daalt met 20 gewichtsprocent t.o.v. 2015.

- ▶ **Daling van 11% in 2021 t.o.v. 2015**
- ▶ **Geen structureel dalende trend**

	Opgeruimde hoeveelheid zwerfvuil (ton)				
	Referentiejaar	2015	2017	2019	2021
Gemeenten		17 739	17 984	20 952	16 973
Afvalintercommunales, provincies en agentschappen		2687	1932	1689	1199
Totaal		20 426	19 916	22 641	18 171
evolutie t.o.v. nulmeting (2015)			-2,5%	+10,8%	-11,0%

1. Situering: conclusie

- ▶ **Geen indicaties dat we de 2022 doelstellingen zullen halen, zowel voor netheidsindex als voor hoeveelheid zwerfvuil op de grond**
- ▶ **Door vervroegde evaluatie nog deze regeerperiode extra beleidsmaatregelen mogelijk**
- ▶ **Regeerakkoord: Sector wordt gevraagd om statiegeld of een veralgemeend beloningssysteem in te voeren**

2. Inhoud: juridisch

- ▶ Aanpassing ISA verpakkingen:
 - minimaal kader uittekenen waaraan een statiegeldsysteem moet voldoen
 - afstemming andere gewesten via de IVC
 - × Een louter Vlaams systeem zou in conflict kunnen komen met het principe dat er binnen de Belgische markt geen verstoring mag optreden, doordat producenten niet overal in België onder dezelfde voorwaarden producten op de markt kunnen brengen

2. Inhoud: juridisch

▶ Overleg Federale overheid

→ Aanbrengen merktekens op verpakkingen

× Mogelijks argumenteerbaar dat op grond van impliciete bevoegdheden de gewesten zelf het merken van statiegeldverpakkingen kunnen opleggen

→ BTW-tarief

× Verdere uitklaring nodig (geen BTW op statiegeld herbruikbare flesjes)

→ Aanpassingen federale verpakkingsheffing

× Sturende heffing bv. vrijstelling of lager tarief voor éénmalige verpakkingen onder statiegeld

2. Inhoud: kader

Toepassingsgebied

- ▶ Alle voorgevulde éénmalige drankverpakkingen uit metaal (blikjes) en kunststof (PET/HDPE)
- ▶ Onderzoek naar eventueel meenemen van drankkartons en glazen (éénmalige) flessen

Hoogte van het statiegeld

- ▶ 20 à 25 eurocent. Verder bekijken of diversificatie (inhoud) aangewezen is

2. Inhoud: kader

Doelstellingen voor éénmalige verpakkingen: 90% inzameling

- ▶ Instrument ingezet om doelstellingen inzake selectieve inzameling van verpakkingen en/of verpakkingen in zwerfvuil te realiseren
- ▶ In andere Europese landen voornamelijk ingezet als instrument om selectieve inzameling drankverpakkingen te verhogen
- ▶ Vlaanderen ander vertrekpunt (bestaande performante pmd-inzameling)
 - Keuze voor digitaal systeem
 - × Gebruik van bestaande kanalen (pmd, ontkoppelde straatvuilbakken)
 - × Pilootprojecten 2023 om effectiviteit aan te tonen (gebruiksgemak, privacy, fraudegevoeligheid,...)
 - Extra beloning/incentive voor burgers mogelijk
 - Thuisscanners (dus niet enkel smartphones) en eventueel vrijwillige innamepunten
 - × Streefdoel implementatie 2025

2. Inhoud: kader

Terugname van statiegeldverpakkingen

- ▶ Voldoende goed bereikbare inzamelpunten (blauwe zak, straatvuilnisbakken)
- ▶ Geen verplichte terugname voor verkooppunten

Privacy

- ▶ Voldoende aandacht voor privacy-gerelateerde aspecten

2. Inhoud: kader

Beheer

- ▶ Taken van de beheerder
 - Beheer van financiële stromen, logistieke processen, informatica en ICT
 - Communicatie en sensibilisering
- ▶ Fost Plus of eventuele nieuwe entiteit (nauwe samenwerking met Fost Plus)
- ▶ Aandachtspunt: niet geïnde gelden worden ingezet in het optimaliseren van het systeem

Pilootprojecten

- ▶ Geen reden voor vertraging
 - Pilootprojecten in 2023. Bij onoplosbare problemen toch nog overschakelen op een ander (klassiek) systeem zodat in 2025 een statiegeldsysteem operationeel is.

2. Inhoud: kader

Timing

- ▶ Ambitieuus: 2025 is haalbaar mits ook prioriteit voor andere gewesten en de federale overheid en er geen onverwachte hindernissen optreden

3. Inhoud: bevraging

- ▶ Enkel sectorfederaties, verdere bevraging consumentenorganisaties/burgers nodig
- ▶ Standpunten
 - Fost Plus/Fevia/Comeos, Denuo en Unizo/Buurtsuper: voorkeur digitale systeem
 - BBL/Recycling Netwerk en Horeca Vlaanderen: voorkeur klassiek systeem
 - FeBed, ABS en VVSG: geen voorkeur, wel bezorgdheden rond het digitale systeem (technische haalbaarheid, fraudegevoeligheid, toegankelijkheid voor iedereen,...)
- ▶ Pilotprojecten nodig om op bezorgdheden te antwoorden

4. Verder traject

- ▶ Onderhandelingen opstarten op basis van bovenstaand kader met het Waalse – en het Brussels Hoofdstedelijk gewest in de IVC – voorjaar 2023
- ▶ Instemming met de basisprincipes nodig vooraleer pilootprojecten kunnen starten

Vlaamse
Regering

Vragen ?